

GONIECZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Socjalizm wobec Państwa

Prawie w każdym kraju Europy aktualną jest sprawa udziału socjalistów w rządach. To, co się wydawało niemożliwym przed wojną, — pozytywna praca rewolucyjnego do niedawna obozu dla państwa, — staje się teraz zrozumiałym zjawiskiem gdzieś, gdzie wręcz koniecznością pisze „Głos Narodu”.

Czemu to przypisać?

Byłoby to jednostronny pogąd, gdyby się źródło tej zmiany chciało widzieć w samych ewolucjach, przez które przeszedł europejski socjalizm. Nie wątpią jednak odgrywać one rolę dużą.

Socjalizm przekonał się podczas wojny, że pojęcie „narod” i „państwo” nie oznaczają przypadkowych — jak twierdził „naukowy” kierunek socjalistyczny — form organizacyjnych, ale że zawierają treść nieodłącznie z naturą ludzką zespolonych związków — wspólnot. Takiego zaś doświadczenia, przypiętowanego następnie krwią na pobojowiskach Europy, socjaliści nie zapomną prędko.

Nie zapomną go też bardziej, że mieli także sposobność przekonania się (wielu nauce, inni — za pośrednictwem współtowarzyszy), jak monstrualną jest rzeczywistość „państwa socjalistycznego”. Nie wiadomo, czy innej generacji socjalistycznej daną będzie podobna okazja? W każdym razie, ci co ją mieli, nie ośmieląli przeszedz najsurowiej kolegów przed tą „gonitwą chimery” (jak się kapitałnie o „państwie socjalistycznym” wyraża Mac Donald).

Stąd wniosek: — należy, gdzie można, współpracować z „burżuazją”. Po wojenna komenda w socjalizmie pozostała: — „na prawo”!

Ale i niesocjalistyczne żywioły przeżyły w okresie wojennym ewolucję; te zaś: — „na lewo”!

Jest uderzającym zjawiskiem, że wszystkie parlamenty Europy powojennej zaczęły swoje prace w r. 1918 i 1919 od ustaw socjalnych. Takie prawa, jak o — 8 godzin. dniu pracy, i ubieg pieczętach pracowników, przechodziły bez żadnych trudności, jak coś, co się samo przez się rozumiało. W pańskiej np. Izbie postów r. 1919, o większości — wiadomo — „narodowej”, umiarkowanej, ustawy te uchwalano jednogłośnie. Panowała wówczas jakby emulacja poszczególnych państw, by się nie dać nikomu zdystansować w trosce o los klas ubogich, z którym warstwy posiadające, zawarły braterstwo w obliczu nieprzyjaciela ojczyzny.

Stara to historia! Wojna nowoczesna jest zawsze mimo krzywd, jakie z sobą niesie, nauczycielką wielu mądrych rzeczy. Najgorętszym patriotą, najmątniejszym heroldem nacjonalizmu francuskiego w czasie oblężenia Paryża przez wojska niemieckie, był wówczas internacjonalista — komunista, Blanqui. A inicjatywę do ustawodawstwa socjalnego po szczęśliwych dla Niemiec wojnach, dał sam „żelazny kanclerz”.

Nauki odniesione z wojny ostatniej, były motywem, który do współpracy powołał tak do niedawna jeszcze przeciwnie sobie kierunki społeczne i polityczne. Ate — wyznajmy — współpraca ta zbyt była poddana wpływowi socjalistycznej doktryny by mogła państwa gospodarcze, zniszczone, finansowo od zamorskiego uzależnione dłużnikami, pchnąć w kierunku ekonomicznego odrodzenia. Socjalizmu możnaby spróbować w dobrej pokoi i dobrobytu; wtedy księski, któreby eksperyment sprowadzał, dałyby się częściowo przypominając powetować z nagromadzonego bogactwa. Eksperyment jednak socjalistyczny w okresie zniszczenia gospodarczego, to — katastrofa dla państwa, które na tę drogę weszło.

Z POLITYKI FRANCUSKIEJ.

M. Renaudel (na lewo) zwolennik udziału socjalistów w rządzie i Pawel Faure, jego przeciwnik polityczny.

W tym okresie znajduje się Europa dzisiaj. Upadek przemysłu, któremu kano produkować bez pieniędzy — bezrobocie określające się w całej Europie 10 milionami ludzi, — zubożenie wszystkich warstw społecznych, miasta i wsi — oto, jakie żniwo zbiera Europa ze swoich następstw na rzecz doktryneryzmu socjalistycznego.

W tych warunkach nie pozostaje nic innego, jak pociągnąć wszystkie żywioły do pracy nad gospodarczą odbudową Europy. Ze się ta odbudowa nie może dokonać bez rezygnacji z niektórych punktów socjalnego ustawodaw-

stwa, to jest widocznym dziś nawet dla otwartych głów w obozie socjalistycznym (świadczą o tem niektóre przemowy wien na kongresie P. P. S.), jak i dla drugiej strony zrozumiałym jest, że nie ma mowy o nawrocie do pełnej wolności gospodarczej, do liberalizmu, któryby do reszty zdeorganizował i tak już chore życie ekonomiczne.

Do pracy państwowo-twórczej trzeba i odwagi. Tej jednak cnoty socjalizm jeszcze sobie nie przyswoił. I to jest — zdaje się — ostatecznym wyjaśnieniem jego obecnego stanowiska wobec państwa w Niemczech i we Francji.

Zbrojny najeżd Litwinów. na pogranicze polskie.

Wilno. Onegdaj na linii demarkacyjnej w miejscowości Podhajec, powiatu wileńskiego trockiego, doszło do ostrego targu z Litwinami o las, który już w zeszłym roku był przedmiotem sporu, zażegnany przez mieszaną komisję polsko-litewską.

Dnia 25 b. m. w godzinach południowych, Litwini wjechali 6 saniami w liczbie 20 strażników i 2 oficerów do tego lasu, leżącego na terenie polskim i zaczę-

li ładować drzewo, zrąbane przez polskich policjantów pogranicznych.

Zawiadomione władze udaly się natychmiast na miejsce i skłoniły Litwinów do wycofania się.

Jednakże po upływie 2 godzin Litwini w sile 50 żołnierzy, pod komendą 6 oficerów, przybyli do lasu i drzewo wywieźli. Straż polska musiała ustąpić wobec przeważającej liczby Litwinów. — O wypadku zawiadomiono odnośnie władze polskie.

Czarna godzina na złodziej grosza publicznego.

Odpowiedzialność karna i materialna urzędników za nadużycia i zaniedbania.

Warszawa. Na wczorajszym popołudniowym posiedzeniu sejmowa komisja budżetowa wysłuchała referatu p. Rymara, dotyczącego sprawozdania Najwyższej izby kontroli za rok 1924, o wynikach kontroli w następujących resortach: prezydent Rzeczypospolitej, sejm i senat, prezydium rady ministrów, ministerstwo sprawiedliwości, ministerstwo spraw zagranicznych, ministerstwo spraw wewnętrznych, ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego, ministerstwo przemysłu i handlu.

Po przyjęciu do wiadomości sprawozdania N.I.K. przyjęto szereg rezolucji:

1) sejm wzywa rząd, a w szczególności p. ministra spraw zagranicznych, aby egzekwował bezwzględnie od winnych zwrot szkód, wyrządzonych państwu w poselstwach w Moskwie, wydział gospodarki, w kontroli, w konsulatach we Wroclawiu, Monachjum, Lipsku, N. Jorku itd.

2) sejm wzywa p. ministra spraw zagranicznych do pociągnięcia do odpowiedzialności służbowej b. charge d'affaires w Rewlu za niewyliczenie się w ciągu trzech lat z gospodarki kasowej.

3) sejm wzywa p. ministra spraw wewnętrznych, aby wytoczył dochodzenie służbowe w sprawie dokonanych zakupów i zamówień czapek, mundurów i rewolwerów, a to celem ustalenia wysokości strat skarbu państwa, jak również ewentualnie pociągnięcia winnych do odpowiedzialności osobistej i materialnej.

4) sejm wzywa rząd, w szczególności

ci p. ministra sprawiedliwości, do wydania zarządzeń, któreby przyspieszyły do chodzenie karne i wyroki przeciwko winnym przestępstwom pracownikom państwowym.

5) sejm wzywa rząd, aby za przestępstwo służbowe podwładnych pociągnął do odpowiedzialności dyscyplinarnej i materialnej przełożonych, winnych niedozoru.

6) sejm wzywa rząd, a w szczególności p. ministra pracy i opieki społecznej, aby wydał upoważnienie dla N. I. K. do przedsięwzięcia kontroli w kasach chorych i funduszu bezrobocia.

7) sejm wzywa rząd i wszystkie ministerstwa do ścisłego przestrzegania terminów odpowiedzi, jakie stawia N. I. K.

Ponadto sejm wzywa N. I. K., aby wszystkie na czas niezatławione przez resorty sprawy, podawała do wiadomości sejmowi.

8) sejm wzywa rząd do przedłożenia sejmowi noweli do ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowania dyscyplinarnego przeciwko funkcjonariuszom państwowym a to celem skrócenia postępowania dyscyplinarnego dla szybkiego wymiaru sprawiedliwości i reformy kar.

Wreszcie komisja budżetowa wybrała specjalną podkomisję dla zbadania materiału, dostarczonego przez N. I. K. oraz zainteresowania ministerstwa spraw budowy domów urzędniczych i strażnic granicznych za okresy, gdy budowa-

ła kierowała policja państwowa, korpus ochrony pogranicza i ministerstwo robót publicznych.

Pozatem na wniosek p. Ramockiego, komisja przyjęła cały szereg rezolucji, wzywających rząd do pociągnięcia do odpowiedzialności karno sądowej urzędników re ortu ministerstwa przemysłu i handlu, winnych nadużyć na szkodę skarbu państwa.

TELEGRAMY.

Rząd Luthra otrzymał
votum zaufania.

Berlin. Reichstag uchwalił rzadowi kanclerza Luthra votum zaufania 160 gło sami przeciw 150 przy 130 wstrzymujących się od głosowania.

Anglicy o gabinecie
d-ra Luthera

London. Prasa tutejsza ocenia wczorajsze expose kanclerza dr. Luthera jako mgliste i bezbarwne. „Times” w artykule naczelnym nazywa rząd Luthera rządem mniejszości a zarazem rządem Hindenburga. Mówiąc o zadaniach tego rządu, dziennik podkreśla, że sprawy zagraniczne przestały być dla Niemiec najważniejszymi. Kraj ten przeżywa silny i rosnący kryzys ekonomiczny, dla tego też rząd Luthra będzie musiał poświęcić więcej uwagi sprawom wewnętrznym.

Komitet
przeciwfaszystowski.

Zurych. — Utworzono tutaj komitet przeciwfaszystowski pod nazwą „Liga della Libertà”. W skład komitetu wchodzi przedstawiciele włoskich maksymalistów, komunistów, republikanów i b. uczestników wojny oraz delegaci szwajcarskich lewicowych stronnictw politycznych.

Węgry zgodzili się
na żądania Brianda

Budapeszt. Poseł francuski Clinchant wręczył w ubiegłą środę w ministerstwie spraw zagranicznych notę werbalną, w której rząd francuski w uprzejmie lecz stanowczej formie domaga się dopuszczenia delegatów francuskich do przysłuchiwania się w czasie śledztwa i sądu do aktów wielkiej afery fałszerzkiej. Premier hr. Bethlen zgodził się na żądanie Francji, o czym zawiadomił poseł francuski tego samego dnia.

Przewidywania upadku
Lloyda George'a.

London. W poniedziałek odbędzie się posiedzenie liberalne klubu parlamentarnego, celem wyboru dorocznego prezesa.

Przewidują, że Lloyd George przeпадnie i że na długi czas przestanie odgrywać jakąkolwiek rolę polityczną.

Baldwin o Kryzysie
gospodarczym Europy

London. Premier Baldwin wygłosił tu wczoraj mowę, w której omówił wyniki prac Rządu, osiągnięte w ciągu roku ubiegłego. Premier zwrócił szczególną uwagę na zagadnienia gospodarcze, dotyczące całej Europy i powiedział:

— Rok ubiegły stanowi znaczny krok naprzód w kierunku ustalenia życia gospodarczego Europy. Zdobyć ją był przedewszystkiem plan Dawes'a, dzięki któremu Niemcy osiągnęły równowagę swego budżetu i ustaliły swą walutę. Wprawdzie Niemcy znalazły się potem w trudnościach gospodarczych, jednak spodziewać się należy, iż trudności Niemiec są objawem przejściowym. To, co dzisiaj przeżywa Francja, bardzo różni się od jej istotnych możliwości gospodarczych. Znaczny spadek franka francuskiego sprawił przejściowe wprawdzie, ale doskonałe konjunktury wywozowe dla przemysłu francuskiego. W Wielkiej Brytanji odczuło wprawdzie przesilenie w przemysle stalowym, żelaznym i węglowym, ale jest to objaw przejściowy. Rok ubiegły we Włoszech wykazuje

Rudnickim a mec. Różyckim co do wniosku o załączenie do sprawy protokołu dochodzenia dyscyplinarnego...

wej, przewodniczący sędzia Tchorzewski zawiąsł posiedzenie sądu do piątku do godz. 4-ej po południu.

- Z kina „Szkolnego“. Kino „Szkolne“ (I Gimn. państw., III Aleja 56) występuje w sobotę, niedzielę i wtorek z wspaniałym programem...

Miedzyna odowy turniej walk zapasniczych w cyrku.

Wczoraj odbyło się otwarcie wielkiego międzynarodowego turnieju walk zapasniczych w cyrku P. Cinisilego. Zawody te są pod protektoratem...

- Groźny pożar w Kłobucku. W nocy z dn. 28 na 29 b. m. o godz. 1-ej m. 30 z nieustalonej narażonej przyczyny wybuchł pożar w domu Majera Langnera w Kłobucku.

- Kontrola tytoniu i sacharyny. W ub. czwartek na st. Częstochowa zatrzymane zostały przez policję: Bolesława Krupska (Stradom, Główna 2) oraz Kazimiera Widera z Będzina...

Z KRAJU.

(-) Dwunastoletni zabójca. Pisma donoszą o niesłychanie tragicznym wypadku, jaki rozegrał się na terenie szkoły powszechnej w Brześciu nad Bugiem.

Oto podczas przerwy w lekcjach dwu uczniów: 15-letni Mikołaj Karpiuk i 12-letni Stanisław Ognik rozpoczęli zabawę rzucania scyzorykami do celu.

Ognik, rzuciwszy w przestrzeń scyzoryk, trafił nim w przebiegającego Karpiuka.

Rzut był tak silny, że ostrze scyzoryka wbiło się w serce nieszczęśliwego Karpiuka, który momentalnie runął na ziemię i zanim nadbiegła pomoc, życie zakończył.

Tragiczna afeta miłosna Zamach morderczy 20-letniego młodzieńca.

Z Warszawy donoszą: Wczoraj o g. 10-ej wieczór przyszło do wielkiego zgromowiska na ulicy Nowogrodzkiej koło domu nr. 15. Powodem tego był fakt, że w mieszkaniu Kozieli - Poklewskiego 20-letni młodzieniec Zaremba strzelił do swej narzeczonej, Janiny Michalikowej i ranil ją ciężko.

remby do apteki, ażeby kupić lekarstwo. W międzyczasie Zaremba dokonał w machu. Zawiadomione pogotowie, wskutek strajku telefonów, przybyło z opóźnieniem i lekarz zastał raną w stanie beznadziejnym.

Tymczasem Zaremba zamknął drzwi do dalszych pokoi, a przybyła policja, nie mogąc dostać się do mieszkania, zawezwała straż ogniową, ażeby mogła przez okna dostać się do mieszkania.

W tej chwili uslysano strzał. Sądząc, że Zaremba popełnił samobójstwo, wnet jednak ujrano go na parapecie okna, ale widać brakowało mu odwagi, gdyż po chwili znów znikł we wnętrzu mieszkania. Straż ogniowa zarzucała drabiny do okien i w ten sposób zamierano skończyć obławę. Jednocześnie straż przez dach sąsiedni przepuściła hydrant, ażeby silnym strumieniem wody zalewała unieszkodliwić. Na widok tego, Zaremba skrył się w pokoju. Po chwili przez łornetkę spostrzeżono go leżącego jakby bez życia na podłodze. Sierwano nań strumień wody w celu przekonania się, czy Zaremba rzeczywiście już nie żyje. I rzeczywiście Zaremba ani drgnął. Nie uległo więc wątpliwości, że popełnił samobójstwo. Wówczas wywołano drzwi i tu zastano Zarembę, symulującego omdlenie. Arestowano go i przewieziono do urzędu śledczego.

Zaremba jest zredukowanym urzędnikiem. Znal on, że Michalikównę usiłował zabić z zazdrości.

Ogłoszenie.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Piotrkowie, rew. I-g. pow. Częstochowskiego K. PELKA, zamieszkały w Częstochowie przy ul. Gen. Dąbrowskiego Nr. 6, ogłasza że w dniu 11-go lutego 1926 roku od godziny 10-jej z rana w Częstochowie przy ul. Śląskiej Nr. 6 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do Majera Rosenbauma a mianowicie: fortepjanu, maszyny do szycia i różnych książek ocenionych na zł. 2076 lecz mogą być sprzedane niżej ceny jako w drugim terminie.

Dnia 13 stycznia 1926 r. Komornik K. PELKA.

„TEATR ODEON“ Program od soboty 30 stycznia i dni następnych.

DEMOMORZA Monumentalny dramat wschodni w 2-ach Serjach i 12 wielkich aktach - Całość w jednym programie.

W rolach głównych: słynny MILTON SILLS, w roli tytułowej przesłiczna ENID BENNET jako Rozamunda i 12 największych potentatów ekranu w pozostałych rolach głównych. Reżyser - realizator FRANK LLOYD. Sprzedaż nielicznie na targu wchodnim.

„CESARSKIE FIOŁKI“ Polećny dramat w 2-ach serjach. W rolach głównych SEAWY EKRAUN.

Wielki film krajowy w 10-ciu aktach pod tyt. „JEDEN z 36 (Lamedwownik)“ Nad program: Proces Steigera we Lwowie.

Kino „UCIECHA“ ul. Dąbrowskiego 12. Nad program: On u ludożerców. Wielki amerykański sensacyjny film w 8-mlu SERJACH pod tyt. „Tajemnice Nowego Yorku“.

ZAMIĄST TRANU UŻYWA SIĘ SYROP JODO-TANNINOWY z FOSFOREM „ORBIS“ (Str. Jodo-tannicus ZAMIENTA TRAN).

Kaszel chrypkę, duszność, astmę, duszność, przewlekły katar, wyczerpanie. Pastyłki Belgijskie z makiem „kogut“ dla Waidy, bez gumy. Sprzedają apteki i drogerie.

Przyjmuje do roboty palta, kosztują, suknie oraz wszelkie roboty damskie i dziecięce. Suknie balowe od 15 zł. Robota wyegzekcja i solidna.

Przyjmuje więcej rasy przybłąkał się odebrać można za zwrotem kosztów. Ostatni Grosz ul. Mokra 12.

Przyjmuje Psa wilka tresowanego sprzedam Lewe Waly Nr. 33 Wierzbowski.

Zgubiono portfel zawier. 4 kluczy lombardu Nr. 9459, 11569, 3775 i 8787 oraz dowód kolejowy Apolonia Zag zdaną Ursę. Szuka się o zwrot do Gonca.

Zgubiono portfel zawier. paszport zagraniczny i książkę wojskową wyd. na imię Szymona Wroclawskiego z Krzepic. Proszę o zwrot za nagrodą 25 zł.

LEKARZ - DENTYSTA MICHAŁ GREJNIEC. In Aleja 10. Tel. 20 251. Przyjmuje od 9-1 i od 3-7. Dla członków Kasy Chorych, Urzędników Państwowych, oraz niezamożnych ceny niższe.

Przyjmuje do szycia suknie damskie i dziecięce Robota solidna. Ceny niskie. M. Koszyowska Kościuszki Nr. 29.

Zgubiono książkę Kasy Chorych na imię Jana Pyrkosza. Stałe mięso końskie kilo 60 groszy Warszawska 108.

Przyjmuje Holoporezowy Ból głowy uświąca proszki dla dorosłych z kognitkiem w wyrobu aptek. A. Czechogojka w Warszawie Spara dają apteki.

Zgubiono książeczkę Kasy Chorych na imię Włodysław Czerwinski.

Osoba starsza poszukuje jakiegokolwiek zajęcia w gospodarstwie Kościuszki 60 Janek w Witkowski.